

วรรณวิภา อรุณจิต : ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสำนักงานสอบบัญชี ขนาดกิจการกับการจัดการกำไร: กรณีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (THE RELATIONSHIP BETWEEN AUDIT FIRM SIZE, FIRM SIZE AND EARNINGS MANAGEMENT: CASE OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND). อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล 109 หน้า. ISBN 974-53 -2636 -4.

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสำนักงานสอบบัญชี ขนาดกิจการกับการจัดการกำไร ซึ่งทำการวิจัยเชิงประจักษ์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 284 บริษัท และทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการทดสอบความสัมพันธ์ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยใช้ค่ารายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร ซึ่งคำนวณจากตัวแบบจำลองของ Modified Jones (1991) แทนการจัดการกำไร ปัจจัยที่มุ่งเน้นศึกษา ได้แก่ ขนาดสำนักงานสอบบัญชี ขนาดกิจการ

ผลการวิจัยพบว่า ขนาดสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ หากจำแนกวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มบริษัทที่ได้รับบริการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่(Big 4 Audit Firm) พบว่า ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกลุ่มบริษัทที่ได้รับบริการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก (Non – Big4 Audit Firm) พบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการจัดการกำไร พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มบริษัทที่ได้รับบริการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4 Audit Firm)มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มบริษัทที่ได้รับบริการตรวจสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก (Non – Big4 Audit Firm) ซึ่งอาจจะหมายความว่า สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4 Audit Firm) มีอิทธิพลในการยับยั้งการจัดการกำไรของทุกขนาดกิจการ แต่สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก (Non – Big4 Audit Firm) นั้น อิทธิพลในการยับยั้งการจัดการกำไรจะลดลงเมื่อขนาดกิจการใหญ่ขึ้น ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากกิจการขนาดใหญ่มีอำนาจต่อรองกับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก(Non – Big4 Audit Firm)

#468 24034 26 : MAJOR ACCOUNTANCY

KEY WORD: EARNINGS MANAGEMENT/ AUDIT FIRM SIZE / FIRM SIZE

WANWIPA AROONJIT: THE RELATIONSHIP BETWEEN AUDIT FIRM SIZE,
FIRM SIZE AND EARNINGS MANAGEMENT: CASE OF LISTED COMPANIES
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR: SUPHAMIT
TECHAMONTRIKUL, D.B.A., 109 pp. ISBN 974-53-2636 -4.

The purposes of this study are to examine relationships between audit firm size, firm size and earnings management. These empirical research samples are listed companies from the Stock Exchange of Thailand in 2004, total 284 companies. The results are analyzed by multiple regression analysis at 95% confidence. In this study, earnings management is represented by discretionary accrual which is calculated by Modified Jones Model (1991). The variable factors are audit firm size and firm size.

The study shows that audit firm size has no significant relationship with earnings management and firm size has significant positive relationship with earnings management. Specific study of companies audited by Big 4 shows that firm size has no significant relationship with earnings management whereas companies audited by Non-Big 4 shows that firm size has significant positive relationship with earnings management. Comparison of average earnings management between the companies audited by Big 4 and Non-Big 4 found that the companies audited by Big 4 have less earnings management than those audited by Non-Big 4. These findings imply that Big 4 has influence to limit the earnings management of all firm size. But Non-Big 4 influence to limit the earnings management decreases when firm size is larger, this might be because the large company has more bargaining power to Non-Big 4.